

REDACTIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Greșeli anticipate.

Ziarele maghiare sulevaseră chestia înființării bisericii gr. or. maghiare. Eră de dorit ca ziaristica noastră să-și iee informațiile despre ținuta oficialității bisericii ortodoxe ca punct de orientare în eventualele discuțiuni asupra acestei importante chestii. În loc de aceasta, organul oficios al partidului, Românul, dă cuvântul de îndrumare unui canonist(?) absolut neorientat în bazele canonice ale bisericii ortodoxe. Acest pseudocanonist avanzează estradarea bisericii agitațiilor prozelite și cedarea averilor bisericești bagseama ca zestre celor ce își părăsesc legea, iată așa: — spune canonistul Românului — are dreptul să rămâie în biserică sa națională, de care s'a ținut și până acum, — cu acea parte din averea bisericească, care corespunde proporțiunii numărului sufletelor ei — fie că e organizată ca filie, fie ca comună bisericească de sine stătătoare. Majoritatea, dacă se declară pe sine ungurească, poate trece la episcopia ungurească ca la biserică sa națională, — dar numai ea singură, cu atâta parte din averea bisericească, câtă corespunde numărului sufletelor ei. În biserică orientală, nu se poate admite trecerea întregii comune bisericești prin votul majorității; fiecare credincios numai pentru sine se poate declara la trecere.

Canonistul se vede a fost indus în eroare de despărțirea noastră ierarhică cu sârbii și n'a înțeles că alta este o despărțire ierarhică și alta o trecere dela o confesiune la alta. Despărțirea ierarhică s'a făcut pe baza unei legi speciale iar pentru trecerile dela o confesiune la alta este o lege generală singură normativă și în cazul eventualei treceri dela biserică ort. română la cea ort. mag. ori viceversa, și aceasta lege dispune că până la cel din urmă credincios rămâne averea a bisericii. Ce minunate schimbări de averi s'ar fi făcut dacă la toate trecerile ar fi fost dusă partea de avere acelor trecuți dela o confesiune la alta. Până acum să și faceă doar sindicatul speculei de mutări bisericești.

Credem că e destul atâta ca să înțeleagă confracții nostri ziarști primejdia diletantismului canonic și necesitatea de a-și lua informațiile

dela cercurile competente. Mai prudent ar fi a nici nu discuta această chestie până când nu se vor da comunicate oficiale dacă ar fi să fie nevoie de aceasta. Credința noastră este că nu va fi, căci nu poate fi interesul guvernului să se atingă de temelile bisericii ortodoxe, care nu e condusă de nas de cătră papa din Roma, ci de credința viie a credincioșilor ei.

Un avertisment.

Sinodal nostru eparhial a decretat obligarea clericilor la examenul de calificare învățătorească. Executarea acestui concluz de mare importanță a fost zădărnicit de astădată ce a avut de consecvență, că și din puținii absolvenți de pedagogie o parte mergând să-și facă stagiul militar, abia vor fi rămas vr'o 4—5 învățători noi pentru serviciul școlar cari nu pot suplini zecile de stațiuni vacante în lipsa de învățători și astfel ca pierdute. Fie-le de învățatură celor mici la suflet cari s'au retras dela marea datorie națională bisericească. modul de gândire a unui „dascăl“ gr. catolic espus în un articol din „Românul“. Iată articolul:

Energii pierdute.

Episcopului Dr. Demetriu Radu.

Popor agriculor ce suntem, nu ne-am prea dat seama până bine târziu de forțele noastre intelectuale. Multe din ele s'au fărâmițat, au dispărut cu totul după ce au fost lăsate lung timp în părăginiere. Diferențierea valorilor mult timp întâmpină piedeci naturale de neînvinș.

Când individul se înalță pe orizontul neumblat încă de neamul nostru, răpit de forța îngrămădită din neam în neam, uimește cu strălucirea inteligenței lui; împrăștie lumina schinteitoare din belșug, — se naște în sufletul nostru un fior de bucurie; impulsul primit din acest avânt produce o fermentație, un imbold în spiritele noastre; și e un titlu de glorie pentru toți, cari cu imbujorare recunoaștem în el pe un frate al nostru smuls din mijlocul poporului țaran, de inteligența lui vie, puternică, multilaterală chiar; pentru că e un făt-frumos pe plaiuri neumblate. Înălțimile urcate de gemiile acestui popor au fost cucerite prin puterea creatoare a neamului întreg cristalizată în indivizi, ca în piscurile unor munți ce răsbesc grosul norilor, străbat peste ceața regiunilor pădurilor de brad și sfidează cu mândrie puterea elementară a naturii.

Întâmpină deci: piedeci fenomenale, — lipsa de ajutor efectiv; piedeci reale, — arganizare rațională defectuoasă, și dibuirea și lipsa de siguranță în momente, când economia energiilor se impune, fiind fiecare dram de energie o picătură de sânge svărlită cu nesocotire în împărăția neființei.

Piedecile fenomenale — lipsa de ajutor efectiv — întâmpinate de genii neamului a sporit numai dorul de muncă la cei de o teapă mai mică și a produs o încordare a puterilor, nimitoare sub toate raporturile. Unde ajungeam însă ca popor dacă talentul lui Șincai, Maior, Micu eră apreciat după valoarea lui reală de episcopul Bob? Unde ar fi astăzi neamul românesc, dacă Vlaicu, acest fiu de țaran din Bîntînți aveă mijloacele necesare pentru a-și vedea visul cu ochii? Pasărea lui măiastră părăseă cea dintâi pământal pentru a se ridica ca o minune a veacului pe cerul azuriu al pitorescului Ardeal. Așa ne-a luat înainte fratele mai mare — francezul.

Ceața pădurilor de brad, — piedecile reale — organizarea rațională defectuoasă a întregii noastre vieți cu cadrul deslănat, frânt, sdrențuit, eterizat, — trebuie să fie spartă de energia acumulată cu o muncă înțetită, care energie cere cu impetuoșitate teren pentru a se degaja și a produce rodul atâtor ani de studii; cere ogor în care să samene grăuntele sănătos al culturii proprii și unica aducătoare de fericire și progres pentru neamul românesc.

Să reflectăm nițel asupra acestor piedeci și să cumpănim cu mintea sănătoasă: nu există acesto piedeci și astăzi? Dacă da, unde ne-am putea înălța, dacă ele ar fi înlăturate? Unde suntem astăzi și unde vom fi mâne, dacă vom trece peste ele?

Să ne ocupăm deocamdată de a doua, cea mai ușor de înlăturat, care înlăturată odată este proprie a ne da mai în grabă un rezultat bun și unicul în stare a salva școala dela sate dela peirea sigură.

Lipsa de dascăli e adânc simțită în toată dieceza năpăstuită. Poporul nostru urmând pe conducătorii săi firești, numai în caz de necesitate își îndrumă băieții pe cariera învățătorească. Școlile noastre normale sunt populate în primul rând de elemente rătăcite numai pe teren impropriu și numai un contingent modest formează elementul de valoare.

Cu acest contingent modest e imposibil a duce lupta la izbândă contra întunerecului și contra slujbașilor lui. Și așa cultura (?) impropriu ne copleșește. A ne apăra contra ei prin o respingere bruscă provenită dintr'o repulzie firească e prea puțin și nedemn de noi înșine, ba chiar imposibil. Când suntem în posibilitate de a-i opune o cultură superioară, o pregătire mai înaltă nutrită de un entuziasm sincer și feciorelnic, ar fi nedemn și laș o apărare în felul de mai sus. Ne stau la dispoziție energii, ale căror resurse numai să le știm întrebuiță și înlănțul la locul lor — și școala românească va lua o altă înfățișare, fără nici o jertfă din partea nimănu prin o simplă coordonare a energiilor peste care suntem deplin stăpâni. Aceste energii — indicate prin chemarea lor de fitori conducători firești ai poporului — le aflăm în absolvenții de teologie.

Sunt în dieceză 25, zi douăzeci-și-cinci, absolvenți de teologie în anul de față, fără parohie. La anul vor termina nouă (9). Un total deci de 34 tineri, cari socotind mortalitatea de pe zece ani în urmă, numai peste zece ani dacă (?) vor fi în situație a obține toți parohie. Și acest contingent sporește încontinuu. Și luând în considerare numărul parohiilor, scăzut între toate împrejurările, vor fi dintre ei unii, cari în decurs de zece ani vor mări întreit contingentul energiilor pierdute. Deci o pierdere de energii pricinuită de lipsa noastră de organizație rațională, care poate fi evitată cu puțină sfortare de chibzuire. Orice picătură de sânge ni este scumpă, căci formează o

parte integrantă a corpului. Tot astfel a folosirea energiei ar fi o lipsă de pricepere a situației critice care ne sbatem; iar risipa ei ar fi deadreptul o criminalitate contra noastră și prin noi contra neamului, cărui parte integrantă ne place a ne socoti. Căci acele energii sunt capabile a produce o schimbare în mîdul nostru de cugetare; sunt capabile să înlăteze idea stupidă: „quem dii odere, paedagogum fecerunt proprii a infuzionă ideii sănătoase și regeneratoare în învățământul nostru primar, și... sunt un mijloc de a opri distrugerea acestui învățământ al fiat dar încă al nostru.

Să vedem cum pe lângă ce condiții pot fi miși acești tineri dornici de muncă în anii lor de nereză în posturile de învățator?

Având toți examenul de maturitate, care de trecerea unui examen de diferență din pedagogie, teratura română, metodică tuturor obiectelor obligate pentru elevii școalelor normale, muzică, caștipic și agronomie; — este echivalent cu diploma de calificare a școlilor normale. Deci vor aveă drept a funcționa ca învățatori până le va veni rândul să fie numiți de preoți.

Din aceasta încercare ușor de realizat va rezulta un îndoit folos:

Un progres considerabil pentru învățământ în general. Având un număr considerabil de învățatori, învățământul va căștiga în intenzitate. De altă parte absolvenții teologi-învățatori vor ști aprecia munca învățătorilor deveniți odată preoți, directori de școală și vor apăra interesele școlii — cred — mai bine decât directorii actuali, cari dispun cu învățatorii, fără să fie capabili a-i îndreptă, sau cel puțin a-i controla.

A doua oară va aveă un rezultat material considerabil — pentru teologi. Căci, în loc să plătească timpul de 5—10 ani în neactivitate, ori să facă catihetii la catolici în Budapesta — și mai destă de — după un an, sunt stăpâni pe un post cu plată de 1200 cor. anual, uude mai pot căștiga din liturgenie 200—300 cor. Deci o plată aproape egală cu cea a preoților începători. În anul al doilea vor aveă o plată de 1400 + 200—300 cor.; în anul al zecelea de 2000 + (200—300) cor. Așa, că pe când le va veni rândul să obțină parohie peste zece ani, se pot penza ca învățatori având penzie de 900 cor. anual și în plus când pe preoții-ajutori (capelanii), cari după un timp de zece ani nu au decât 200 cor., jumătate din sporul de plată din al doilea cinceniu. Sau, dacă vor socoti anii de serviciu, ce este în interesul școlii să lui s'o facă, căci are să dobândească dala fiecărui an 200 cor., peste zece an, când vor obține parohie, vor avea două sporiri de plată 800 cor.

Mai amintesc pe scurt modalitatea trecerii de la menului de diferență.

Organizarea școalelor normale neadmitând pararea în mod privat, fiind școală de specialitate toți teologii să fie invitați pentru anul 1913—14 să se prezintă în Oradea-mare la începutul anului. Pentru 300—400 cor. să primească mîncare în internat iar cu locuința să fie afară de institut, sub coordonarea și supraveghierea unui canonic sau profesor comun, dela 20—25 de persoană câte 100 cor. și 2000—2500 cor.

Cei lipsiți de mijloace să obțină un imprumut dobândă din fonduri, care sumă, după numărul și alegerea respectivului în vre-un post Ordinariis va reține-o treptat.

Un dascăl din Sătmăre

Nr. 3434/1913.

Anunț școlar.

Școala diecezană de fete din Arad.

— Cu internat și drept de publicitate —

Se aduce la cunoștința Onoratului Public, că în-
scrierile la școala civilă de fete cu internat din Arad
pentru anul școlar 1913/14 se vor face în zilele de
19—23 august (1—5 septembrie) a. c., — în localitatea
școlii (Strada Teleky).

Taxa pentru internat, pe întreg anul școlar
este de 500 cor. și didactru 50 cor.

Taxa de întreținere este a se plăti *anticipativ* în
4 rate de câte 125 cor. și anume: la 1 sept., 1 nov.,
1 febr. și 1 april al anului școlar, la **Administrația
cassei Consistorului, în persoană sau cu poșta.**

**Rata primei a taxei de internat este a se
plăti înainte de înscriere.**

Pentru această taxă elevele vor primi:

1. **Instrucțiunea** recerută pentru clasele I—IV ci-
vile, educațiune religioasă-morală, deprindere în con-
versația română, maghiară și germană, apoi instrucție
în economia de casă, deprindere în pregătirea bucatelor
rețecit și cusut.

2. Locuință în odăi igienice îngrijite, provăzute
cu meuble necesare.

3. Vipt întreg și anume: *dejun* (cafea cu lapte),
apănă (2 plese, iar duminică și în sărbători 3—4 plese),
supă (cafea cu lapte) și *cină* (două plese).

4. Spălat luminat, încălzit și tot la două săptă-
cât mâni baie (scaldă).

Afară de taxa de întreținere elevele interne mai
au a solvi 10 cor. pentru *medicină* (pe întregul an),
pentru care taxă elevele interne vor primi în caz de
lipsă îngrijire medicală și medicamente.

Pentru *instrucția de pian* se plătește lunar o taxă
de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Atât elevele externe, cât și cele interne vor plăti
odată pentru todeauna la *primă înscriere* 6 cor. ca
taxă de înscriere.

Inainte de înscriere, fiecare elevă, care vrea să
fie internă, va avea să dovedească plățirea ratei din
taxa de întreținere.

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai
plătească: pentru *biblioteca școlară* 2 cor.; pentru *anuar*
2 cor.

**Taxele de înscriere, medicină, anuar și pentru
bibliotecă se vor plăti la direcțiunea școlii deodată cu
înscrierea.** Tot la direcțiunea școlii va trebui plătită
lunar și *anticipativ* taxa de pian.

Elevele externe vor plăti didactru 80 cor. la an,
care asemenea se va solvi anticipativ, în 4 rate egale
de câte 20 cor. și anume: rata I la înscrierea din
septembrie, rata a II la 1 nov., rata III la 1 febr. și
rata a IV la 1 april al anului școlar, deasemenea la
direcțiunea școlii.

Elevele interne, cari ar absentă din internat în
decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte
cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, —
vor avea să plătească *întreagă* taxa de întreținere, dar
numai în cazul când eleva respectivă, pe lângă toate
că va fi absentat, ar putea fi admisă după lege la
examen public ori privat.

Elevele, cari ar intra mai târziu în internat vor
avea să plătească *întreagă* taxa care cade pe *cvartalul*
în care vor fi primite în internat.

În *clasa I civilă* se primesc eleve cari dovedesc,
că au absolvat cu succes cel puțin 4 clase elementare

ori, în lipsă de certificat școlar, vor prestă examenul
de primire.

În *celelalte clase* se primesc eleve, cari dovedesc
prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clase
premergătoare la școală de categoria școlii civile,

Absolventele clasei a VI-a elementare se primesc,
pe baza unui examen de primire, în clasa corespunzătoare
etății lor și rezultatului dovedit la examenul de
primire. Supunerea la examenul de primire e împreună
cu o taxă de 20 cor.

Elevele, cari se înmatriculează pentru primădată
la școală, au să producă: *extras de botez* (din *matri-
cula bisericească*), *atestat școlar* din clasa precedentă
și *certificat de revaccinare*; — celelalte eleve au să pre-
zinte numai *atestatul școlar.*

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1
saltea (mădrat), un covorel lângă pat, 2 perini cu 4
fețe, 1 paplomă cu 2 cearșafuri de desupt (lepedee)
și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de
rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 ca-
mizoane, 6 pantaloni, 6 părechi pe ciorapi, 4 rochițe,
12 batiste, 6 ștergare; 3 serviete, toate cu monogramă
muri proprii, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură
mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, iar altul
pentru dinți), 1 lavor (lighian), 4 cârpe pentru șters la-
vorul; perie de cap, de dinți și de haine; peapăn și foar-
feci, haină de port și 4 șurțe negre, 1 palton (haină de
iarnă), o pelerină vânătă, 2 părechi de ghete și 1 ploier.

Afară de aceste, fiecare elevă internă ori externă,
îndată dela începerea anului școlar are să se provadă
cu *rekeretele manuale și revizite de învățământ*, și cu
recvizitele de scris, de lucru de mână (și de muzică
cine voiește).

Pentru lucrul de mână și pentru alte trebuințe
se va depune, la *mâna directoarei internatului* o
sumă oarecare de bani, despre care se va purta socoteală.

Elevele la înscriere au să fie însoțite de părinții
sau îngrijitorii lor.

În privința uniformei, care va fi modestă, se vor
lua la vremea sa dispozițiuni din partea directoarei
internatului, ca să fie cât de ieftină și bună.

*Prelegerile se vor începe, fără nici o amânare în
24 august (6 septembrie)*, și dela acest termin elevele
vor putea fi primite numai cu *concesiune specială* din
partea Consistorului diecezan.

Arad, din șed. cons. dela 20 iunie (3 iulie) 1913.

Consistorul rom. ort.
din Arad.

Nr. 3902/1913.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că
petițiunile de primire în institutul teologic gr.-
ort. român din Arad, pe anul școlar 1913/14 au
să fie înaintate subscrisului Consistor, cel mult
până la 6/19 august 1913, instruite cu:

1. Atestat de botez extradat în timpul cel
mai recent.

2. Testimoniu școlar, prin care se dovedește,
că are pregătirea recerută prin regulamentul in-
stitutului.

3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial
la care aparține, vidimat și de protoprezbiterul
tractual.

4. Atestat medical despre starea sanitară și integritatea membrilor corporale.

5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una cor., încât nu vor fi ajustate cu atestate de paupertate.

6. Petenții sunt avizați să scrie corect locul ubicațiunii și posta ultimă, apoi să alătore și marce postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Arad, la 27 iunie (10 iulie) 1913.

*Consistorul gr.-ort. român
din Arad.*

Anunț școlar

Institutul ped.-teol. gr. or. român din Arad.

În 17/30 august se vor ține examenele de emendare și private în ambele despărțăminte.

În 19 august (1 septembrie) înscrierile la ambele despărțăminte.

În 20 august (2 septembrie) Chemarea Duhului Sfânt și începerea prelegerilor.

Competenții la despărțământul teologic au să-și înainteze petitele de primire direct la Venerabilul Consistor ort. rom. din Arad, pe termenul ce-l va fixa Venerabilul Consistor la timpul său în „Biserica și Școala”. Aceste petite au să fie ajustate cu 1. Atestat de botez estradat în timpul mai recent. 2. Testimoniu școlar, prin care să dovedească, că are pregătirea recerută prin regulamentul pentru parohii. 3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial, la care aparține, vidimat și de protopresbiterul tractual. 4. Atestat medical despre starea sanitară și integritatea membrilor corporale. 5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroață, încât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate. 6. Petenții să scrie corect locul ubicațiunii și posta ultimă, mai departe să alătore și mărcile postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Competenții la despărțământul pedagogic își înaintează petitele pentru beneficiu alumneal asemine direct la Venerabilul Consistor.

Primirile la despărțământul pedagogic se fac în ziua fixată de direcțiune, pentru anul școlar 1913/14 în 19 august (1 septembrie). Dar prealabil încă se pot anunța îndată după terminarea anului școlar 1912/13.

Competenții au să se prezenteze la primire în persoană, după posibilitate cu părinții ori tutorii lor.

Dela competenții la pedagogie se recere, ca să fie întregi corporalminte, să aibă auz muzical, să fie implinit deji al 14. an al etății, dar să nu fie trecuți peste 18 ani; să aibă testimoniu depe a 4 clasă gimnazială, reală ori civilă extras de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial, că aparțin tot confesiunii ortodoxe. Atestat despre cetățenia ungară (honországi bizonyítvány) dela antistia comunală.

Taxele de întreținere în seminar fac 400 cor., iar în alumneu 300 cor. la an, întrucât nu vor fi urcate prin Venerabilul Consistor pe anul școlar 1913/14.

La înscriere să se prezinte fiecare elev cu testimoniu anului precedent, cu chitanță despre achitarea ratei I (200 cor. la teologie, 140 cor. la pedagogie) și cu chitanță dela librăria diecezană despre căr-

țile prescise pentru anul școlar 1913/14. Mai departe la înscriere fiecare elev să achite taxele de înscriere, anume, didactrul, taxa medicală, fondul bibliotecii, fondul tinărimii, fondul tipăriturilor, societatea de lectură, cari împreună fac, la despărțământul teologic 51 cor. 40 fil., iar la despărțământul pedagogic 24 cor. 40 fil.

În legătură cu aceasta se aduce la cunoștința privatistilor, că de privatisti vor fi considerați și vor fi admiși la examenul dela finea anului școlar numai aceia, cari primiți de Venerabilul Consistor la curs privat se vor anunța ca atari pentru înscriere la termenul înscrierilor fixate în acest anunț și vor achita didactrul prescrist, anume 54 cor. 40 fil. la despărțământul teologic și 34 cor. 40 fil. la despărțământul pedagogic.

Ceice/nu s'ar prezentă la examen cu finea anului școlar pentru care a achitat, didactrul, nu-și mai pot forma pretenziune asupra didactrului achitat, ci li-se dă voie a se mai înscrie odată la începutul anului școlar proxim, având a achita din nou didactrul prescrist, iar întrucât nici cu finea acestui an școlar nu se vor supune examenului, sau dacă făcând unul sau două examene finale și își întrerup studiul pe mai mult timp ca un an, își pierd dreptul de a mai putea fi înscriși și a face examen de pe cursul ori cursurile ulterioare la teologie.

Pe lângă acestea numai acel elev privatist va fi admis la examen, care va produce atestat de conduită, despre mărturisire și împărtășirea cu Sfintele Taine în postul Nașterii și al Învierii Domnului.

Nr. 271. M.

Concurs.

Pentru șase burse (stipendii) vacante de câte 1000 coroane din fundațiunea Trandafil, — anume: patru din arhidieceză, una din dieceza Aradului și una din dieceza Caransebeș, — se publică concurs cu termen până la 12/25 august a. c.

Cererile de concurs sunt a se instrua.

a) Cu extras din matricula botezaților, pe care să fie indusă adeverința din partea parohului local ori a protopresbiterului, că concurentul aparține și acum bisericii gr. or. române din mitropolie.

b) Cu certificat — atestat — de sărăcie dela antistia comunală, vidimat și de parohul local ori de protopresbiterul concernent, despre starea materială și socială a concurentului și a părinților săi.

c) Cu testimoniu școlastic din anul trecut școlar cu nota generală eminent, conform dispozițiilor actului fundațional.

Cererile sunt a se adresa și trimite Consistorului Mitropolitan gr. or. român în Sibiu — Nagyszeben — până la termenul fixat.

Sibiu, 19 iulie (1 august) 1913.

Consistorul Mitropolitan.

Aviz!

Testimoniul de calificare preotească, obținut în luna februarie 1897 mi-a perit în mod necunoscut. Cine știe de el, rog să mă avizeze.

Suiugd la 7 iulie n. 1913.

Cu stimă
Mihailu Caba
preot ort.

Concurs.

Pentru ocuparea alor două posturi de învățători legate cu cantoratul în **Biharkristyor** (Cristior) se deschide concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Școlile sunt separate una de alta, și se află una în Cristiorul de jos; iară cealaltă în Cristiorul de sus-țiarină.

Salarul constă la școala din Cristiorul de jos în a) bani gata 570 coroane; b) din venitele cantoralii 40 cor. de tot 610 cor.

La școala din Cristiorul de sus-țiarină, a) bani gata 592 coroane; b) din venitele cantoralii 40 coroane de tot 632 coroane. Bani ce se dau gata se repartiază pe credincioșii ce aparțin și la una și la alta școală.

Pentru conferințe și la una și la alta școală se repartiază 20 cor. Curățitul și încălzitul saalelor de învățământ dela ambele școli cade în sarcina comunei bisericesti.

Intregirea salarelor se cere dela stat.

Saalele de învățământ sunt edificate de nou. Locuința și la una și la alta școală stă din 2 chilii padimentate, câte o culină și câte o cămară.

Ceice vor ocupa aceste stațiuni sunt obligați a deplini cantoratul în toată duminica și sărbătoare în s. biserică; tot așa și la slujbele ce ar veni în parohie pe lângă stolele îndatinate; mai departe a deprinde pruncii în cântările bisericesti. Propunerea religiounii și catehizarea cade în sarcina și datorința celor aleși.

Doritorii de a ocupa aceste stațiuni, se-și trimită recursul cu documentele recerute la adresa P. On. D. Adrian P. Deseanu protopresbiter în Vaskoh; numind tot odată în recurs și școala la care dorește a fi ales; în Cristiorul de jos sau în Cristiorul de sus-țiarină, având a se prezenta în atare duminică ori sărbătoare în s. biserică de aici.

B. Cristior la 17/30 iulie 1913.

Comitetul parohial.

Cu știrea și invoirea mea: A. P. Deseanu ppresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din comuna **Slatina** (Marossalatna) se escrie concurs cu termen de **recurgere de 30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan.

Venitele acestui post sunt: 1. Bani gata 600 cor. 2. Venitul pământului învățătoresc 120 cor. 3. Locuință corespunzătoare cerințelor legale și grădină de legume. 4. Spese de conferințe 50 cor. 5. Pentru scripturistica 10 cor. 6. Pentru famulație 12 cor. 7. 10 stângeni de lemne aduse în curtea școlii, din care se va încălzi sala de învățământ și locuința învățătorului. 8. Dela înmormântările cu liturgie 2 cor., dela cele simple 1 cor., iar dela parastase 50 fil. Cererea pentru întregirea salariului învățătoresc din partea statului s'a înaintat la vremea sa, dar nu s'a rezolvit în lipsă de învățător.

Alesul va avea să provadă cantoratul și să instrueze școlarii în cântările și ceremonialul bisericesc.

Se notează, că podul deasupra saalei de învățământ se rezervă pentru a păstra în el bucatele fondului parohial, până se va zidi local pentru acest scop. Reflectanții la acest post se avizează, ca recursele ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial din Slatina să le trimită oficiului protopresbiteral din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte în sfta biserică din comună spre a-și arată desteritatea cantorală.

Din ședința ținută la 7/20 iulie 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, protopresbiter, inspector de școale.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Groși** (Garassa), se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan.

Venitele acestui post sunt: 1. Salar în bani 868 cor. 2. Venitul pământului învățătoresc 100 cor. 3. Stolele cantorale 32 cor. 4. Cvarțir și grădină.

Ceice reflectează la acest post se avizează, ca recursele lor ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial din Groși să le trimită oficiului ppresbiteral din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte în sfta biserică de acolo pentru a se arată poporului.

Din ședința dela 7/20 iulie 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, protopresbiter, inspector de școale.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Roșia** (Borosrôsa) se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala“.

Emolumente: În bani gata 362 cor., 5 șinice grâu, 5 șinice cucuruz, 16 m. lemne numai pentru învățător, pentru conferințe 12 cor., scripturistica 6 cor., la olaltă dau 600 cor., Intregirea e în curgere dela stat.

La recurse sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va provedea strana fără alta remunerație.

Recursele adresate către comitetul parohial din Roșia sunt a se înaintă P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezenta în curtare duminică ori sărbătoare în sfta biserică, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Camna** (Kávna) se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala“.

Emolumente: Din cassada epitropiei parohiale suma de 561 cor., locuință și supraedificate, lemne 15 m. și pentru sala de inv., conf. 10 cor. Intregirea de stat e în curgere.

La recurse sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va prevedea strana fără alta remunerație. Recursele adresate către comitetul parohial de Camna sunt a se înainta P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezenta în cutare duminică ori sârbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școlar.
—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățator la școala ort. română din Bălnaca, protopresbiteratul Peștesului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente:

1. Cvarțir liber în edificiul școalei, două chilii, culină, pivniță.
  2. Bani gata repartizați pe popor: 560 cor.
  3. Intravilanul școalei prețuit cu: 40 cor.
  4. 16 metri de lemne; din acestea se va încălzi și sala de învățământ.
  5. Pentru curățitul școalei 24 cor.
  6. Ajutorul dela stat, după cum se va acorda.
- Doritorii, în termenul concursual, să se prezinte înaintea alegătorilor, spre a fi cunoscuți.

Documentele, ajustate legal, adresate comitetului parohial din Bălnaca, se vor înainta Prea On. oficiu ppesc al Peștesului, în termen legal.

Din ședința comitetului parohial, ținută la 14/27 iulie 1913.

Ioan Onciu
paroh, preș. com. par.

Ioan Boțoc
preot, not. adhoc.

In conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter, inspector școlar.

—□— 1—3 gr.

Pentru stațiunea învățătorea că din Tăgădău se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare.

Salarul e: 1000 coroane, locuință cu grădină de legume.

Reflectanții au a se prezenta în cutare duminică ori sârbătoare la sf. biserică de acolo pentru a-și arăta desteritatea în tipic și'n cântări, iar recursesle adresate comitetului parohial, să le trimită la scrisul în Feketeagyörös.

F. Giriș la 22 iulie v. 1913.

Petru Serbu protopop.

—□— 1 3 gr.

În temeiul dispozițiunei Ven. Consistor eparhial gr. ort. rom. din Arad de dtto 2/15 maiu 1913 Nr. 2399/1913 pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. din Beregsău devenită vacantă prin moartea părintelui George Bugariu se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu aceasta parohie sunt:

1. Una sesie pământ arător.
2. Un intravilan de 800□ și un estravilan de 1200□.
3. Stola și biral legal.
4. Eventuala întregire a dotației preotești din viștieria statului.

De locuință se va îngriji preotul ales, care va suportă și dările după beneficiul său, va îngriji de trebuințele sufletești ale credincioșilor din parohia sa, va catehiză la ambele școale confesionale fără altă remunerațiune dela comuna bis, iar la serviciul divin se va părăndă săptămănal cu parohul celeilalte parohii.

Dela reflectanți se recere cvalificațiune de clasa I. (primă).

Recursele ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din Beregsău sunt a se trimite în termenul legal P. O. Oficiu protopresbiteral gr. ort. rom. în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros) iară recurenții vor avea să se prezenteze cu observarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii în vre-o duminică ori sârbătoare în sfta biserică din Beregsău pentru a-și arăta desteritatea rituală și omiletică.

Dat din ședința comitetului parohial gr. ort. rom. din Beregsău ținută la 2/15 ianuarie 1913.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. protopresbiteral.
—□— 1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunei învățătorești dela cl. superioare III—VI a școalei conf. din Zărând, se escrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare, în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. salar în bani 1000 cor.; 2. cvarțir și grădină în natură; 3. pentru scripturistica 20 cor.; 4. pentru conferințe 20 cor. și 5. eventualele venite cantorale uzuat.

Intregirea salarului, în conformitate cu art. de lege XVI din 1913, se va cere dela stat.

De încălzitul salei de învățământ, se va îngriji comuna bisericască.

Alesul e îndătorat, pe lângă instrucțiunea din școală, a prestă cantoratul într'o strană din s. biserică, a instrua tinerimea în cântările bisericesti și a conduce regulat în dumineci și sârbători, la sfta biserică.

Reflectanții la acest post, rugările adresate comitetului par. din Zărând și ajustate cu: 1. estras de botez, 2. diploma de învățator, 3. atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány), dela antistia comună natală, 4. atestat despre serviciul de până acuma — toate în original, — sunt poștiți a lo înainta la oficiul ppesc gr. ort. rom. al lenopolei (Borosjenő), având a se prezenta în termenul de sus, în careva duminică sau sârbătoare în s. biserică din Zărând, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului par. gr. ort. rom. din Zărând, ținută la 21 iulie (3 august) 1913.

Ioan Varga
președinte

Cornel Papp
notar.

In conțelegere că: *Ioan Georgia* ppbiter, insp. școl. conf.
—□— 1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățator-cantor la școala conf. din Meziad protopresb. Beiușului se escrie concurs cu termen de 30 de zile pe lângă următoarele condițiuni:

1. Salarul învățătoreșc în bani gata din cassa culturală din Meziad 370 cor.

2. Venit cantoral — fără stolele uzuat pentru funcțiuni afară de biserică — ca parte întregitoare de salar 50 cor.

3. Intregirea dela ștat conform legii din 1907 a fost pusă în curgere, iar pentru viitor se va face rugare conform articolului XVI din 1913.

4. Folosința pământului 36 cor.

5. 20 metri lemne de foc 80 cor.

6. 300 fuioare 60 cor.

7. Hl. cuceruz 9-80 în preț de 80 cor.

Locuință în natură 2 chilii, culină și supraedificatele necesare.

Alegândul învățator-cantor este dator a prevedea întreaga instrucțiune, și în caz de împedecare a preotului a catehiză, iar ca și cantor a conduce strana și a instrua pe elevii săi la cântări bisericesti condu-

cându-i regulat la sf. biserică la toate serviciile publice.
Rugărilor ajustate regulamentar sunt a se înainta la termen of. pbbiteral concernent.

Pentru comitet.

Dr. V. Fildan adm. ppsc.

—□—

1—3 gr.

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești-cantorale dela școala gr. or. rom. elem. din S. Petreasa protopresb. Beiușului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Bis. și Școala”. Emolumentele sunt:

1. În bani gata din cassa cultuală din S. Petreasa suma de 600 cor.
2. Venite cantorale. Stolele uzuat.
3. Spese de 3 conferințe 20 cor.
4. Scripturistica 10 cor.
5. Locuință în natură 2 chilii, cuină, cămară și grădină de legumi.
6. Intregirea dela stat este pusă în prospect pentru învățator calificat și ales conform art. XXVII din 1907 deci fără alta intervenire se consideră de asigurată și conform articolului XVI 1913.

Reflecții sunt poftiți să-și ajusteze recursurile adresate comitetului parohial din S. Petreasa pe calea oficialului pbbiteral din Beiuș conform Regulamentului dovedind dacă și-a făcut ori nu stagiul militar.

Alesul este dator a prevedea instrucțiunea și în școala de repetiție și să conducă strana provăzând agendele cantorale în și afară de biserică și să conducă elevii săi regulat la biserică în duminici și sărbători la toate serviciile instruindu-i în cânt. bis., mai departe fiind preotul-catihet morbulent, este îndatorat a catehiza fără remunerație.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. V. Fildan adm. pbbiteral.*

—□—

1—3 gr.

Se publică concurs cu termen de 30 zile la postul de capelan temporal pentru parohia de clasa III Sohodol-Lazuri din prptopiatul Beiușului pe lângă actualul paroh Moise Caba cu următoarele beneficii și respective condițiuni:

1. Jumătate din toate venitele stolare preoțești fasonate în coala B.
2. Intregirea dela stat din cvota destinată pentru capelani, care i-se va vota ulterior din vistieria statului.
3. De cvartir se va îngriji însuși alesul, deoarece casă parohială nu este.
4. Alesul va fi îndatorat să împlinească toate funcțiunile rituale și să țină catehizațiunea cu elevii dela școlile de orice categorie din parohie.

Recurenții au să se conformeze dispozițiilor cuprinse în §§ 32 și 33 din Regulamentul pentru parohii.

Comitetul parohial.

Moise Caba
președinte.

Dimitrie Gherlan
notar.

În conțelegere cu: *Dr. V. Fildan adm. ppsc.*

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătorească dela școala confesională din Peterd (Mezőpeterd) tractul Orăzii-mari, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios al diecezei noastre, pe lângă beneficiul următor:

1. Bani gata dela parohie 214 cor.
2. Pământ arător 5 jug. catastrale 144 st. □ prețuit în 140 cor.
3. Grâu săcăreț 10 cub. a 12 cor. 120 cor.
4. Pentru lemne de foc 20 cor.
5. Pentru paie 16 cor.
6. Dela prunci 30 cor.
7. Pentru școala de repetiție dela comuna

politică 30 cor. 8. Scripșturistica 6 cor. 9. Pentru conferințe 6 cor. 10. Stolele uzuat. 11. Intregirea recerută conform art. de lege XVI din 1913 dela stat este asigurată. 12. Cvartir corespunzător cu supraedificate și grădină 372 st. □ Incălzirea și curățirea salei de învățământ cade în sarcina parohiei, dar darea după beneficiu cade în sarcina alesului.

Alesul va fi îndatorat să provadă cantoratul în și afară de biserică, să instrueze elevii în toate cântările dela sf. liturgie, să conducă elevii regulat la biserică. Reflecții cari vor dovedi că au absolvat 4 clase medii, și că sunt în stare a înființa și conduce cor, vor fi preferiți.

Recurenții sunt poftiți a-și înainta recursurile cu toate documentele, adresate comitetului parohial, la oficiul protopopesic în Oradea-mare, având a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în biserică din Peterd, să-și arate desteritatea în cântare și tipic.

Din șed. com. par. ținută la 21 iulie (3 aug.) 1913.

Georgiu Pinte
paroh, președinte.

Georgiu Vărădi
notar adhoc.

În conțelegere cu: *Andrei Horvath adm. protopopesic,*
inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătorească dela clasele superioare III—VI a școlii conf. gr. ort. rom. din Ghioce devenit în vacanță prin pensionarea învăț. Atanasie Baicu se escrie prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în org. diecezan „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar începător conf. art. de lege XVI. 913, 1200
  2. Pentru participare la conferințe 20 cor. și pentru scripturistica 20 cor.
  3. Pentru încălzirea salei de învățământ 160 cor.
  4. Locuință frumoasă în natură și grădină de legumi.
  5. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.
- Dările publice după grădină și beneficiu le plătește alesul.

Alesul e dator pe lângă instrucțiunea și educațiunea din școală, a presta serviciile cantorale în și afară de sfta biserică, a instrui tinerimea în cântările bisericesti și a o conduce regulat în duminici și sărbători la sfta biserică.

Conducătorii de cor vor fi preferiți și pentru conducerea corului li-se asigură remunerație.

Recursurile, ajustate dispozițiilor regulamentului în vigoare și adresate comitetului parohial din Ghioce să se aștearnă P. O. Oficiu ppresbiteral al Timișorii (Temesvár-Gyárvaros, iskolatér Nr. 3) având sub timpul concursual a se prezenta în vr'o duminică, ori sărbătoare în sfta biserică din loc, pentru a-și arată desteritatea în cântare și rituale.

Pentru comitet.

Trifon Petcu
paroh.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea adm. ppsc.*

—□—

2—3

Pentru postul de învățator, vacant, din Bărăteaz, se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. Dela comuna bisericască 508 cor. iar restul de salar completat dela stat, conform legii din 1913, pus deja în curgere.
2. Pentru participare la conferințe învățătorești 16 cor.

3. Pentru scripturistică 7 cor.

4. Dela înmormântări mari 2 cor., iar dela cele mici 1 cor., unde va fi poftit.

5. Locuință cu 2 chilii, cuină, cămară, grajd, șopron, cu cocină și grădină de 600 st. □

De curățirea și încălzirea salet de învățământ îngrijește comuna bisericăască, iar de curățirea și încălzirea locuinței învățătoresți va îngriji alesul.

Dările publice după grădină și beneficiu le plătește alesul.

Alesul e dator, pe lângă educațiunea și instrucțiunea din școală, a presta serviciile cantonale în și afară de sfta biserică; a instrui tinerimea școlară în cântările bisericăști și a o conduce regulat în dumineci și sărbători la sfta biserică.

Recursele, ajustate conform dispozițiilor regulamentului în vigoare și adresate comitetului parohial din Bărâteaz, să se aștearnă P. O. Oficiu ppresbiteral al Timișorii (Temesvár-Gyárvaros, iskolatér Nr. 3), având sub timpul concursual a se prezenta în vr'o duminică ori sărbătoare, în sfta biserică din loc, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și rituale.

Dat în Bărâteaz, din ședința comitetului parohial, ținută la 14/27 iulie 1913.

Pentru comitet.

Nicolae Crismariu
paroh, președinte.

În conțelegere cu: Ioan Oprea adm. ppresb.

—□—

2—3

Pentru întregirea postului de preot din parohia de clasa a III-a Crivobara, tractul Belințului, să escrie concurs în „Biserica și Școala”, cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie parohială de 32 jugăre, pământ arător, cu intravilan de 1/2 jugăr, dar fără casă parohială;
2. Stolele legale;
3. Eventual ajutor dela stat.

Darea după sesie o plătește preotul.

Fiitorul preot e obligat să catehizeze școlarii gr. or. rom. din parohie fără altă remunerație.

Reflectanții la această parohie sunt poștiți a-și așterne petițiile concursuale, instruate conform legilor în vigoare, comitetului parohial din Crivobara, pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes-megye), și în termenul fixat aci, să se prezenteze într'o duminică sau sărbătoare în s. biserică din Crivobara, spre a-și arăta desteritatea în cântare, tipic și în oratorie, eventual în celebrare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: Gherasim Sêrb protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresți vacante din inspectoratul Belințului se publică concurs cu termin de alegere 30 de zile dela prima publicare:

1. Calacea: salar în bani 600 cor.
2. Chișlaca: salar în bani 304 cor. 7 jughere pământ 120 cor. 13 1/2 cubule cucuruz a 10 cor. lemne 12 metri a 3 cor.
3. Craiova: în bani 300 cor. 4 jugh. pământ: 70 cor. 12 cub. bucate: 144 cor. 8 org. lemne 80 cor.
4. Coroiu: în bani 600 cor
5. Dumbrăvița de codru: 500 cor. în bani.
6. Groși-Bârzești: în bani 88 cor. 15 1/2 șinice bucate: 186 cor. 8 orgii de lemne: 80 cor.
7. Măraș Săcaci: în bani 222 cor. 16 cubule bucate: 192 cor. câte 1 litru fasoale și câte 1 porție fân și pae; 8 stângini de lemne: 80 cor.

8. Biușânmielăuș: în bani 600 cor.

9. Suplac: 300 cor. în bani, 12 cub. bucate, 144 cor. 6 orgii lemne: 70 cor.

10. Susag Tălmăciu: în bani 400 cor. 20 cubule bucate: 240 cor.

11. Ursad: 600 cor.

12. Urvișiu de Biuș: 500 cor.

Cătră aceste beneficii se adaugă stolele cantonale îndatinate, locuințe acomodate cu grădini pentru legume. Din lemne vor fi a se încălzi și saletele de învățământ. Pentru întregirea salarelor și cvincvenalelor se va recurge la stat.

Reflectanții au a se prezenta la sf. biserică din comunele unde voese a recurge pentru a-și dovedi desteritatea în tipic și în cântare, iar recursurile instruite conform prescrișelor §. 58 din Regulam. școlar, au ale înaintă la subșcrișul în Feketegyörös.

Pentru comitetele parohiale.

Petru Serbu protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți vacantă din F. Giriș (Feketegyörös) se publică concurs cu termin de alegere de 30 zile dela prima publicare. Emolumentele sunt:

1. Bani în număr 240 cor.
2. Pământ arător 4 jughere 140 cor.
3. Competință de pășunat 6 jugh. catastr. 96 cor.
4. Bucate 20 cubule grâu și cucuruz 240 cor.
5. Pentru lemne, bani: 120 cor.
6. Stolele cantonale îndatinate: 100 cor.
7. Locuință cu grădină de legumi: 100 cor.

Doritorii de a ocupa acest post învățătoresc, să-și trimită recursurile lor adresate comitetului parohial, la subșcrișul, având până la alegere a se prezenta la sf. biserică pentru a-și dovedi desteritatea în tipic și în cântare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Petru Serbu protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacantă Groși (Tönköd) cu filiala Bârzești de clasa III cu aprobarea Venerabilului Consistor din Oradea mare de sub Nr. 1777/B. 1913 se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Beneficiul constă din 1. Bir din matră dela 183 căși, iar din filie dela 40 nre, câte 10 litre cucuruz și 7 1/2 litre grâu 2. Stolele uzuale. 3. Întregirea dotațiunii dela stat.

De locuință se va îngriji alegândul paroh, carele e îndatorat a catehiza elevii școliei de acolo fără altă remunerație.

Reflectanții în cutare duminică ori sărbătoare au a se prezenta la sf. biserică spre a celebra, predică și cântă; iar recursurile adresate comitetului parohial să le trimită la subșcrișul în Feketegyörös.

Dat din ședința comitetului parohial ort. rom. din Groși ținută la 1/14 iulie 1913.

Solomon Duma
președinte.

Ambroziu Papp
notar.

În conțelegere cu mine: Petru Serbu protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți din Henkeres (Hinchirîș) se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul oficial, pe lângă următoarele emolumente:

1. Bani gata 600 cor. dela comuna bisericăască.

2. Intregirea legală dela stat.
  3. Locuință și grădină.
  4. Stolele îndatinate.
  5. Pentru participare la conferință și scripturistică 20 cor.
  6. De încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească.
  7. Alesul învățător va fi îndatorat a conduce ștrana în dumineci și sărbători fără altă remunerație.
- Concurenții pe lângă stricta observare a dispozițiilor statutare și regulamentare își vor înainta recursurile la P. O. oficiu protopopesc din (Vascau) Vaskoh și prezentându-se la sfta biserică în cutare duminică ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Adrian P. Deseanu* protopresbiter.
—□— 3—3

Conform ordinului consistorial de dttto 11/24 maiu 1913 Nr. 2803/1913 se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. din **Lipova** devenită vacantă prin strămutarea părintelui protopop Florian Roxin fost paroh local, la parohia și protopresbiteratul Buteni, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Beneficiul împreună cu aceasta parohie este:

1. Una sesiune parohială.
2. Venitul alor 2 tăchie ($\frac{2}{4}$ jughere pământ).
3. Birul legal.
4. Stolele legale.
5. Eventuala întregire dela stat precum s'a stabilit.

Alesul va suporta toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va împlini toate funcțiunile în parohia sa și va catehiza la toate școalele confesionale din loc fără altă remunerațiune specială.

Dela reflectanți se pretinde ecalificațiunea prescrisă prin concluzul Ven. Sinod eparhial de sub Nr. 84 II. pentru parohiile de clasa primă, având recursurile adjustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din Lipova a se înainta P. On. Oficiu protopresbiteral din Lipova (Lippa) în termenul concursual.

Reflectanții sunt datorii a se prezentă în una din dumineci ori sărbători în sf. biserică din Lipova cu observarea strictă a dispozițiilor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie.

Lipova din ședința comitetului parohial ținută la 21 maiu (3 iunie) 1913.

Dr. Alecsandru Marta
pres. com. par.

Iuliu Onu
not. com. par.

În conțelegere cu *Fabriciu Manuilă* protopresbiter.
—□— 3—3

Pentru întregirea definitivă a postului învățătoresc dela școala conf. gr.-or. rom. din **Brestovaț** (Aga) tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 141 cor. 60 fileri.
2. 720 litri grâu, prețuite în 81 cor. 60 fileri.
3. 720 litri cucuruz, prețuite în 60 cor.
4. 3 jughere 695□ pământ, parte arător parte fanaț prețuit în 80 coroane.
5. Locuință liberă cu grădină întra și estravilană de 705□ la olaltă.
6. Pentru conferință 10 cor.
7. Pentru scripturistică 10 cor.

Intregirea până la 1200 cor. se va cere dela stat, pentrucă comuna bisericească nu o poate garanta la nici un caz.

Dările publice le va suporta alesul dela ziua în care va intra în beneficiu.

Alesul, fără altă remunerație, e oblicat să presteze servicii cantonale, atât în, cât și afară de biserică.

Reflectanții la acest post au să-și ajusteze petitiile concursuale cu următoarele documente:

1. Extras de botez din matricula botezaților a bisericii.
2. Extras de naștere din matricula civilă.
3. Diploma de învățător.
4. Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) dela antistia comunei natale a concurentului.
5. Atestat despre serviciul de până acum al reflectantului.

Petițiile concursuale trebuie asternute comitetului parohial din **Brestovaț** (Aga) pe calea oficiului protopopesc din **Belinț** (Belenceze Temes-megy) iar reflectanții trebuie să se prezenteze odată, într'o duminică ori sărbătoare, în sf. biserică din **Brestovaț**, spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic.

Comitetul își rezervă dreptul de a preface naturalele în bani, după prețul fixat în acest concurs.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb*, protopresbiter.
—□— 3—3 gr.

Pentru îndeplinirea parohiei vacantă din **Nermiș** (Nyermegy) de clasa a III-a, amăsurat aprobării Veneratului Consistoriu de sub Nr. 1418/95 B. a. c. se publică concurs cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casă parohială cu supraedificatele.
  2. Pământ arătoriu de 3 jughere.
  3. Bir preoțesc dela fiecare Nr. de casă câte o măsură (30 litre) de bucate jumătate grâu, jumătate cucuruz.
  4. Stolele obișnuite.
  5. Intregirea dotațiunei dela stat.
- Doritorii de a fi aleși, în cutare duminică ori sărbătoare au a se prezentă la sf. biserică spre a-și dovedi desteritatea în cele rituale și în predicare, având îndatorirea de a predă studiul religiunei elevilor școalei din loc fără altă remunerație; iar recursurile adresate comitetului parohial, au a-lă înainta la subscrisul în Feketegyörös.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Petru Serbu*, protopop.

—□— 3—3

Pentru întregirea postului de învățător dela școala conf. gr. or. rom. din **Paniova**, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 409 cor.
2. În naturalii 11 măji metrice grâu și 11 măji metrice cucuruz, prețuit în 308 coroane.
3. Venitul dela 2 jughere pământ, parte arător, parte fanaț, prețuit în 60 coroane.
4. Eventuală întregire dela stat.
5. Dela înmormântare de om mare 1 cor. de copii sub 8 ani 60 fileri, și dela sfințirea casei 20 fil. unde este poftit.
6. Pentru conferință 20 coroane.

7. Petru scripturistică 10 coroane.

Locuință liberă, cu 2 chilii, cămară, bucătărie, grajd, sopra și grădină lângă școală.

De încălzirea salei de învățământ se îngrijește comuna bisericască.

Darea după cele 2 jughăre pământ o plătește alesul învățător.

Fără altă remunerație, alesul învățător va fi dator să presteze serviciile cantonale și în dumineci și sărbători să conducă pe elevi la biserică.

Reflectanții la acest post au să-și instrădeze petițiile cu următoarele documentele originale:

1. Extras de botez din matricula botezaților.
2. Extras de naștere din matricula civilă.
3. Diploma de învățător.

4. Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) dela antistia comunei natele a concurentului.

5. Atestat despre serviciul pe până aci al concurentului.

Intr'o duminică sau într'o sărbătoare au să se prezenteze în sf. biserică din Panyova (Panyö), spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Petițiile concursuale le astern comitetului parohial din Panyova, pe calea oficiului protopopese din Belinț (Belence, Temes-megye).

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine: Gherăsim Sêrb, ppresbiter.

—□—

3—3 gr.

In conformitate cu ordinu Ven. Consistor diecezan gr. or. rom. al Aradului Nr. 5573/913, se escrie concurs pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci cantonale dela școala gr. or. rom. elem. din Bodești (Bogyfalva) cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentul sunt:

1. În salar fundamental din casele cult. din comunele aparținătoare: Bodești 298 cor. 64 fl. Mermesti 149 cor. 36 fl.

2. Intregirea salarului învăț. cu ajutorul de stat conform art. XXV 1907 a fost pusă în curgere cu Nr. 121,342/910; deci salarul se consideră asigurat și conform art. XVI 1913 prin ajutor de stat.

3. Lemne focale în bani dela Bodești 64 cor dela Mermesti 40 cor.

4. Venite cantonale dela Bodești 40 cor. dela Mermesti 20 cor.

5. Uzurucelul unui pământ 10 cor.

6. Spese de conferințe inv. 30 cor.

7. Scripturistică 20 cor.

De locuință se vor îngriji comunele bis. înând în chiriă și până când vor edifica.

Alesul învățător va fi îndatorat să provadă cantoralul în și afară de biserică să catehizeze elevii și să-i conducă în dumineci și sărbători la biserică fără alta remunerație.

Reflectanții sunt poftiți să-și înainteze recursele lor adresate comitetului parohial din Bodești—Mermesti pe calea oficiului protopopese al Halmajului (Nagyhalmagy) în termenul susindicat, ajustându-le cu următoarele documente în original: a) Extras din matricula bis. eventual și din cea civilă. b) Diploma învățătorescă. c) Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) din comuna, natală. d) Eventuale atestate de servicii. e) Declarația că și-a împlinit ori nu stagiul militar (eventual când va servi ca voluntar pe 1 an.

Totodată sunt poftiți să se prezenteze în vre-o duminică ori sărbătoare sub durata concursului în bi-

sericile din Bodești și Mermesti spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic, făcându-se astfel cunoscuți și poporului.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: Cornel Lazar, ppresbiter inspector școlar.

—□—

3—3

Amă urat ordinului Vener. Consistor diecezan gr. or. din Arad de Nr. 3463/1913, se escrie concurs pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci cantonale dela școala gr. or. rom. elem. din Valeamare (Zarândpatak protopopiatul Halmajului) cu termen de recurgere 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Salar în bani gata din cassa cult. 400 cor.

2. Naturale 12 Hl pe $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucuruz evalante în 138 cor.

3. Pământ școlar $7\frac{1}{2}$ jughere în valoare anuală 42 cor.

4. Lemne pentru școală și învățător se îndatorează comuna a le aduce la fața locului, din cari partea învățătorului face 20□ metri prețuite în 100 coroane.

5. Intregirea salarului învățătoresc conform art. XVI 1913 cu ajutor de stat se sperează corespunzând școala întru toate recerintelor legii.

6. Pentru scripturistică 15 cor.

7. Spese de conferințe 16 cor.

8. Cvartir liber și grădină precum și supraedificate.

Se obsearvă că dările publice după pământul inv. e îndatorat să le solvească învățătorul ales, se îndatorează totodată alesul să provadă cantoralul în și afară de biserică, să catehizeze elevii și să-i conducă la biserică în sărbători și dumineci fără altă remunerațiune.

Reflectanții sunt poftiți, ca recursele lor adresate comitetului parohial din Valeamare să le susțină pe calea oficiului protopresbiterial gr. or. al Halmajului (Nagyhalmagy), în termenul susindicat și ajustate conform §. 61 din Regulament cu următoarele documente în original: a) extras din matricula bis. eventual și din cea civilă. b) Diploma învățătorescă. c) Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány). d) Atestat de servicii despre serviciile de până acum. e) Declarația că și-a făcut ori nu stagiul militar (eventual când servește ca voluntar pe 1 an).

Recurenții sunt poftiți să se prezenteze în vre-o duminică ori sărbătoare în biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Din ședința comitetului parohial din Valeamare ținută la 30 iunie (13 iulie) 1913.

Ioan Sărac,
paroh pres.

Mihail Oarcea,
not. adhoc.

In conțelegere cu: Cornel Lazar, ppresbiter inspector școlar.

—□—

3—3

Pentru postul de învățător din Teeș (Tésfalu), tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. În bani gata dela comuna bisericască 691 coroane.

2. Intregire dela stat votată deja 309 cor.

3. Eventuala întregire dela stat în senz. art. de lege XVI din 1913.

4. Dela înmormântare simplă 40 fl. cu liturgie și coroană.

5. Pentru conferință 12 cor.

6. Pentru scripturistică 8 cor.

7. Locuință liberă, cu 2 chilii, bucătărie, cămară, cu supraedificate și grădină lângă școală.

Darea după grădină cade în sarcina alesului.

De încălzirea și curățirea salei de învățământ se îngrijește comuna bisericească.

Alesul e dator să presteze servicii cântorale în și afară de biserică, să învețe pe școlari cântările bisericești și în duminică și sărbători să-i conducă la sf. biserică, fără altă remunerație.

Reflecții la acest post să-și ajusteze petițiile concursuale cu următoarele documente:

1. Extras de botez din matricula bisericească:

2. Extras de naștere, din matricula civilă.

3. Diploma de învățător.

4. Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) dela antisia comunală unde s'a născut.

5. Atestat despre eventul serviciu prestat până aci.

Petițiile sunt a se trimite comitetului parohial din Tees (Tésfalu), pe calea oficiului protopopesc din Belint (Belence, Temes megye), iar reflecții, într-o duminică ori sărbătoare, trebuie să se prezenteze în sf. biserică din Tees, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb*, ppresbiter.

—□—

2-3 gr.

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională ort. rom din Suiugd (Szúnyogd), tractul Orăzii-mari, se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala”, pe lângă următoarele:

Emolumentele sunt: 1. Dela parohie bani gata 600 cor. 2. Intregirea salariului conform legii se va cere dela stat. 3. Locuință liberă 1 odaie, bucătărie, cămară grădină. 4. Pentru cantorat stola îndalinită.

Curățirea și încălzirea salei cade în sarcina parohiei.

Alesul învățător va avea să provadă și cantoratul în și afară de biserică, să instrueze elevii în cântările bisericești, să conducă școlarii regulat la sf. biserică.

Reflecții au să-și înainteze petițiile ajustate cu documentele de lipsă adresate comitetului par. din Suiugd în termenul regulamentar la P. On. oficiu protopopesc în Oradea-mare, prezentându-se în vre-o duminică sau sărbătoare în sf. biserică, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și rânduiala bisericeii.

Suiugd, din ședința comitetului parohial ținută la 29 iunie (12 iulie) 1913.

Mihai Caba,
par. preș. com.

Vasile Papp,
not. com.

În conțelegere cu: *Andrei Horvath* adm protopop
inspetor școlar.

—□—

3-3

A apărut

◆ CAZANIA ◆

cu litere latine în ediția nouă și costă exemplarul legat în pele roșie **Cor. 14.**

De vânzare la:

◆ **LIBRĂRIA DIECEZANĂ, ARAD.** ◆

BALLA FRIGYES és T-SA

PICTOR ACADEMIC. ◆

INTREPRINDERE PENTRU PICTAREA ȘI ARANJAREA BISERICILOR

Intreprinde pentru pictarea de icoane sfinte, biserici; pregătește iconostasuri, iar cele vechi le reparaază, și primește totfelul de lucrări aparținătoare branșei acesteia, cu prețuri ieftine, în execuția cea mai frumoasă și artistică.

ARAD, STR. DEÁK-FERENC Nr. 40 a. ◆ PALATUL BIS. GR.-CAT. ROM.

TELEFON Nr. 188.

TELEFON Nr. 188.

RUBINSTEIN MÓR

SPEDITOR

TRANSPORTAJ CU AUTOMOBILE

Intreprinde tot felul de transportări, împachetări și vămuri. **Strămută** pe lângă responsabilitate, cu căruțele pt. transportul mobilelor de 6, 7, 8 și 9 metri, cari sunt sculele de viermi (sfelnite), și tapetate după sistemul francez, — în ori care parte a țării. Depozitul de ape minerale al domeniului contelui Schönborn Buchheim Frigyes Magazin stabil și umplere proaspătă a apelor minerale Szolyvai, Pannonia, Polenz și Luhi Erzsébet. Tot aici se capătă renumita apă „Málnási Borviz” în sticle de 1 litru, care o transportă și la locuință, prin schimbul sticlei, sticla a 20 fl. Revanzătorii capă a rabat. Diferite mobile folosite, dar în stare bună, rămase îndărăt dela transportări și strămutări, se vând pe lângă prețuri excepționale ieftine. Casse de fier nouă sau folosite se află de vânzare pe lângă prețuri moderate.

ARAD, STRADA WEITZER JÁNOS. ◆ PALATUL MINORIȚILOR.

La Librăria Diecezană din Arad

se află de vânzare

Molitvelnicul cu litere latine

legat à cor. 14.

Librăria Diecezană

Arad, Strada Deák Ferencz N-rul 35

Mare depozit în ornate recvizite bisericesti și anume:

Ornate (odăjdii) în cele mai variate execuțiuni după ritul bisericeii ort. române dela	50—1000 cor.
Potire de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela	36— 200 cor.
Potire de sticlă	10 cor.
Cruci pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela	4— 100 cor.
Cădelnițe de bronz și argint dela	20— 100 cor.
Candele de argint dela	6— 100 cor.
Disc cu stea de bronz și aur, dela	15— 50 cor.
Litier argint china	130 cor.
Cutie pentru mir și pentru cuminecătura celor bolnavi, din argint, cu prețul de	34 cor.
Icoane pictate pe pânză în diferite culori și mărimi, dela	8— 100 cor.
Prăznicare pe lemn ori tinichea	9 cor.
Evanghelie cu litere latine și cirile legată mai simplu dela 24—40 cor., în legătură catifea	100— 130 cor.
Apostol, Octoichul cel mare, Ceaslov, Cazania, Mineile pe 12 luni, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre.	

◆ La dorință servim la moment cu informațiuni și deslușiri mai detaliate. ◆

Serviciu prompt. ≡ Prețuri moderate. ≡ Nr. telefonului 266.